

ЗАТВЕРДЖУЮ

Г. в. о. директора Харківського
фахового коледжу транспортних
технологій



Віталій МЕЛЬНИКОВ

29.08.

2024 р.

РІЧНИЙ ПЛАН

роботи практичного психолога

Коваленко Вікторії Олександрівни

Харківського фахового коледжу транспортних технологій

на 2024/2025 навчальний рік

ВСТУП

До складу психологічної служби Харківського фахового коледжу транспортних технологій входить один практичний психолог, Коваленко Вікторія Олександрівна, освіта вища, кваліфікація – спеціаліст, закінчила ХНПУ ім. Г.С. Сковороди, ІПО, 2009 р., стаж роботи на даній посаді – 8 років 11 місяців.

Річний план роботи практичного психолога коледжу складено на підставі Конституції України; Декларації прав людини; Конвенції про права дитини; Закону України «Про освіту»; Етичного кодексу психолога; Положення про психологічну службу у системі освіти України (наказ МОНУ від 22.05.2018 № 509 (zareєстровано в Міністерстві юстиції України 31 липня 2018 року за №885/32337); Положення про психологічний кабінет дошкільних, загальноосвітніх та інших навчальних закладів системи середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 19.10.2001 №691; Положення про експертизу психологічного і соціологічного інструментарію, що застосовується в навчальних закладах Міністерства освіти і науки України, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 20.01.2001 №330; Наказу Міністерства освіти і науки України від 08.08.2017 №1127 «Про затвердження Плану заходів Міністерства освіти і науки України щодо розвитку психологічної служби системи освіти України на період до 2020 року»; Листа Міністерства освіти і науки України від 24.07.2019 №1/9-477 «Про типову документацію працівників психологічної служби у системі освіти України»; Листа МОН від 10.09.2019 № 1/9-571 «Щодо проведення моніторингу», Листа ІМЗО від 09.06.2020 № 22.1/10-1205 «Про курси підвищення кваліфікації практичних психологів і соціальних педагогів за рахунок коштів державного бюджету»; Листа ІМЗО щодо курсів підвищення кваліфікації практичних психологів і соціальних педагогів у 2020 році від 27.05.2019 № 22.1/10-2045; Листа МОН від 25.03.2022 № 1/3663-22 «Щодо запобігання торгівлі людьми в умовах воєнної агресії»; Листа МОН від 30.05.2022 № 1/5735-22 «Про запобігання та протидію домашньому насильству в умовах воєнного стану в Україні»; Листа МОН від 12.04.2022 № 1/4068-22 «Щодо недопущення участі неповнолітніх у наданні інформації ворогу про військові позиції Збройних сил України»; Листа МОН від 10.05.2022 № 1/6267-22 «Про деякі питання національно-патріотичного виховання в закладах освіти України», Лист ІМЗО від 08.08.2024 р. 21/08-1233 «Про методичні рекомендації «Пріоритетні напрями роботи психологічної служби в системі освіти України у 2024/2025 навчальному році»».

Психологічна служба бере участь у реалізації Державної соціальної програми запобігання та протидії домашньому насильству та насильству за ознакою статі на період до 2025 року, міській комплексній програмі «Назустріч дітям» на 2021-2025 рр., комплексної програми з протидії поширенню наркоманії та зменшення шкоди від вживання психоактивних речовин у м. Харкові «Чисте місто» на 2021-2025 роки та інших .

1. АНАЛІТИЧНА ЧАСТИНА

У 2023-2024 н. р. основною метою психологічної служби коледжу в умовах воєнного стану була повсякденна психологічна допомога та емоційна підтримка учасників освітнього процесу; сприяння особистісному зростанню, соціальному благополуччю та збереженню психологічного здоров'я здобувачів освіти; забезпечення своєчасного і систематичного вивчення психофізичного розвитку здобувачів освіти, мотивів їхньої поведінки і діяльності з урахуванням вікових, інтелектуальних, фізичних, гендерних та інших індивідуальностей.

Психологічна робота в коледжі спрямована на збереження і зміцнення психологічного здоров'я учасників освітнього процесу, підвищення адаптивних можливостей студентів, зниження станів тривожності, на створення умов для повноцінного і гармонійного розвитку всіх учасників навчально-виховного процесу.

Психологічний супровід освітнього процесу проводився за різними напрямками: психодіагностична робота за планом та з дослідженням проблемних питань, а саме оцінка рівня адаптації студентів (багаторівневий опитувальник «Адаптивність» Маклаков, Чермянін); визначення індивідуально-психологічних властивостей особистості студентів першого курсу (опитувальник Айзенка дослідження екстраверсії-інтроверсії); діагностика емоційних станів - дослідження рівня тривожності, ситуативної та особистісної, у студентів першого курсу з низькими показниками по адаптації (опитувальник «Тривожність» Ч.П. Спілбергера – Ю.Л. Ханіна); визначення домінуючого типу сприйняття інформації (тест С.Єфремцева) у студентів другого курсу; анкетування студентів третього курсу з метою отримання інформації про відношення до тютюнопаління, алкоголю та наркотиків серед студентської молоді коледжу; індивідуальна діагностика студентів з проблемних питань, за запитом класних керівників; корекційно-розвиваюча робота; профілактична робота; психологічна просвіта студентів, викладачів, батьків.

Враховуючи результати досліджень, були проведені відповідні психолого-педагогічні заходи: корекційні заняття зі студентами-першокурсниками, які належали до групи низької адаптації та мали проблеми в комунікативній сфері; індивідуальна корекційно-відновлювальна робота зі студентами коледжу.

Протягом року були надані індивідуальні та групові консультації студентам, викладачам, батькам. Індивідуальні консультації щодо труднощів адаптації зі студентами першого курсу, індивідуальні та групові консультації студентів за результатами психодіагностичних досліджень, індивідуальні консультації особистісного характеру. Проблеми, які були розглянуті на консультаціях – це взаємовідносини з батьками, гендерні взаємини, підвищення самооцінки та впевненості у собі, тривожні стани внаслідок обстрілів міста та області. Консультації для викладачів охоплювали питання

адаптації першокурсників до нових умов навчання; емоційне напруження; підвищена тривожність. Консультативна робота з батьками охоплювала такі теми як: психологічні особливості дитини на різних етапах розвитку особистості, проблема «батьки й діти», вимушена еміграція та пошук смислів життя.

Просвітницька робота охопила такі теми: «Як впоратись зі стресом», «Здоровий спосіб життя», «Толерантність. Ми всі різні. Ми всі рівні», «Психоемоційний стан під час підготовки до здачі сесії», «Куди зникає енергія», «Відповідальна поведінка в соціальних мережах під час війни», «Інформаційна гігієна», «Питання гендерної рівності», «Попередження конфліктів», «Життєві принципи, які варто знати», «Що приховує прокрастинація», «Що забирає та дає енергію», «Саморегуляція і самоконтроль – попередження булінгу», «Здорові особисті кордони: які вони?».

Профілактична робота спрямована на збереження психологічного здоров'я, орієнтації студентів на здоровий спосіб життя, формуванні позитивного мислення, впевненості в собі, готовності до самореалізації, своєчасне попередження відхилень у міжособистісних стосунках, запобігання конфліктним ситуаціям. На цьому напрямку були проведені інформаційні лекції на теми: «Адаптація та дезадаптація, її прояви та методи подолання», «Тайм-менеджмент. Я керую своїм часом», «Як уникнути психологічного тиску з боку інших», «Невпевненість у собі», «Як боротися з апатією в осінню пору року», «Як досягти внутрішнього спокою», «Як боротися з перевтомою», «Психосоматика та емоції тіла у дні війни», «Мислення, що дарує здоров'я та успіх», «Здоровий спосіб життя», «Емоції в нашому житті», «Що впливає на нашу самооцінку», «Як стати емоційно сильнішим», «Як боротися з перевтомою», «Як впоратися з панікою та тривогою», «Як створити нову нейронну мережу доброго самопочуття», «Як успішно здати сесію».

Особливу увагу психологічна служба приділяє соціально-психологічній адаптації першокурсників. Тому на початку кожного навчального року проводиться серія зустрічей зі студентами нового набору. Завдяки результатам соціально-психологічних досліджень виявляються студенти, що потребують особливої уваги, з якими проводяться індивідуальні заняття, які будуються на виявленні первинних проблем, поглибленій діагностиці, обговоренні результатів тестування, наданні рекомендацій, порад, виробленні подальшої системи дій з виниклої ситуації; обговорюється та планується сумісна робота з класними керівниками щодо надання допомоги студентам під час адаптації до навчання у коледжі.

2. ЦІЛЕПОКЛАДАЮЧА ЧАСТИНА

Метою діяльності психологічної служби системи освіти України є сприяння створенню умов для соціального та інтелектуального розвитку здобувачів освіти, охорони психічного здоров'я, надання психологічної та соціально-педагогічної підтримки всім учасникам освітнього процесу відповідно до цілей та завдань системи освіти.

Завдання психологічної служби системи освіти України:

- збереження та зміцнення психічного та соціального здоров'я, сприяння особистісному, інтелектуальному, фізичному і соціальному розвитку здобувачів освіти шляхом доповнення сучасних методів навчання та виховання ефективними психолого-педагогічними технологіями;
- сприяння забезпеченню психологічної безпеки, надання психологічної і соціально-педагогічної допомоги всім учасникам освітнього процесу.

Мета психологічної служби коледжу: виконання завдань, пов'язаних з підвищенням ефективності педагогічного процесу, сприяння особистісному та професійному зростанню, соціальному благополуччю та збереженню психологічного здоров'я усіх учасників освітнього процесу. Формування у здобувачів освіти та співробітників коледжу високого рівня психологічної культури, надання соціально-психологічної допомоги студентам та співробітникам коледжу, психологічний супровід процесу адаптації студентів-першокурсників, підвищувати психологічну компетентність всіх учасників освітнього процесу з питань гендерної культури шляхом проведення просвітницьких заходів.

Для її здійснення психологічна служба коледжу ставить перед собою задачі за такими напрямками:

- діагностика – використання різних валідних методик для визначення психологічних особливостей здобувачів освіти; збір та обробка інформації, аналіз отриманих даних з метою подальшої роботи та корекції; проведення анкетування та опитування для моніторингового аналізу;
- профілактика – своєчасне попередження у розвитку та становленні особистості; формування потреби у психологічних знаннях через розвиток інтересу та бажання використовувати їх в навчанні та для особистісного розвитку; профілактика психологічного неблагополуччя; формування прагнення студентів до здорового способу життя; напрацювання необхідних практичних навичок відповідальної поведінки щодо свого життя і здоров'я, а також здоров'я і життя оточуючих;
- корекція – усунення виявлених труднощів соціально-психічного розвитку здобувачів освіти, зниження ризиків проблем адаптації до освітнього середовища; допомога здобувачам освіти у визначенні своїх можливостей, виходячи зі здібностей, нахилів та інтересів; розвиток

навиків спілкування, підвищення самооцінки, формування впевненості в собі;

- консультивання – допомога учасникам освітнього процесу у подоланні психічних, психосоціальних, емоційних, поведінкових проблем та інших проблем психічного здоров'я; допомога учасникам освітнього процесу, які потребують емоційної підтримки у складних життєвих обставинах, підтримки у прийнятті життєвих рішень або психологічної просвіти (психоедукації) щодо станів власного психічного здоров'я або психічного здоров'я членів сім'ї; супровід учасника освітнього процесу протягом стабілізації його стану;
- просвіта – пояснення і донесення до учасників освітнього процесу необхідної інформації про психічне здоров'я, психологічні проблеми та їх наслідки для особистості у формі проведення лекцій, бесід, презентацій, відеофільмів, інтернет-ресурсів;
- організаційно-методична діяльність – підготовка методичних матеріалів для проведення психодіагностики та розробки індивідуальних розвиваючих і психокорекційних програм з урахуванням особливостей особистості студентів; обробка результатів психодіагностики, їх аналіз та оформлення; підготовка матеріалів та рекомендацій за результатами проведених видів роботи для викладачів та класних керівників; організація власної діяльності, аналіз та узагальнення результатів, підвищення власного професіоналізму через самоовіту.

Методична тема коледжу на 2023-2024 навчальний рік: «Удосконалення якості навчально-методичного забезпечення, приведення його у відповідність до вимог підготовки конкурентноспроможних фахових молодших бакалаврів». Виходячи з цього методична тема, над якою працює практичний психолог: сприяти розвитку позитивної самооцінки, здатності до комунікації, соціалізації, подальшого професійного становлення; подоланню стресу та тривожності, які виникають в умовах воєнного стану.

3. ЗМІСТОВА ЧАСТИНА

№ з/п	Напрями діяльності з учасниками освітнього процесу закладу освіти. Види та форми роботи	Термін проведення	Цільова група/ аудиторія
1	2	3	4
1.	Діагностика		
1.1	Діагностика рівня адаптації студентів нового набору до навчання у коледжі (багаторівневий особистісний опитувальник «Адаптивність» розробка А.Г.Маклаков, С.В.Чермянін)	вересень-грудень	студенти I курсу

1	2	3	4
1.2	Визначення індивідуально-психологічних властивостей особистості студентів нового набору (опитувальник Г. Айзенка дослідження екстраверсії-інтроверсії, «Тип темпераменту»)	листопад-грудень	студенти I курсу
1.3	Індивідуальна діагностика особистості студентів-сиріт та студентів, позбавлених піклування батьків	листопад – травень (за запитом)	студенти коледжу
1.4	Проведення діагностики рівня тривожності у студентів з низькими показниками по адаптації (опитувальник «Тривожність» Ч.П. Спілбергер - Ю.Л. Ханін; шкала «прояву тривожності» Дж.Тейлора)	протягом року	студенти I курсу
1.5	Діагностика міжособистісних стосунків у студентських групах нового набору	листопад, грудень (за запитом)	студенти I курсу
1.6	Проведення дослідження для визначення соціального типу особистості	лютий, березень	студенти IV курсу
1.7	Вивчення відношення студентів до тютюнопаління, наркотиків та алкоголю	лютий-квітень	студенти коледжу
1.8	Визначення домінуючого типу сприймання (тест «Домінуюча перцептивна модальність С.Єфремцева)	квітень	студенти II курсу
1.9	Діагностика за запитамі адміністрації, викладачів, батьків	протягом року	студенти коледжу
1.10	Дослідження процесу проходження адаптації студентів нового набору	травень, червень	студенти I курсу
2.	Профілактика		
2.1.	Проведення інформаційних лекцій щодо орієнтації студентів на здоровий спосіб життя:		
2.1.1.	профілактика тютюнопаління, алкоголізму, наркоманії	протягом року	студенти коледжу
2.1.2.	профілактика інтернет-залежності	протягом року	студенти коледжу
2.2.	Проведення профілактичних заходів щодо:		
2.2.1.	створення особистої мирної стратегії поведінки в конфлікті	протягом року	студенти коледжу

1	2	3	4
2.2.2.	запобігання та протидії домашньому насильству	протягом року	студенти коледжу
2.2.3	протистояння булінгу	протягом року	студенти коледжу
3.	Корекція		
3.1.	Проведення корекційних занять зі студентами, у яких виявлено низький рівень адаптованості (програма «Обираємо своє майбутнє», укладач Локатир О.М.)	вересень-квітень	студенти I курсу
3.2.	Проведення корекційно-розвивальних занять за результатами діагностичних досліджень та спостережень	протягом року	студенти коледжу
4.	Консультації		
4.1.	Індивідуальні консультації щодо труднощів адаптації для студентів нового набору	вересень-травень	студенти I курсу
4.2.	Індивідуальні та групові консультації студентів за результатами тестування	протягом року	студенти коледжу
4.3.	Проведення індивідуальних та групових консультацій для студентів за запитом	протягом року	студенти коледжу
4.4.	Індивідуальні консультації батьків	протягом року	батьки студентів
4.5.	Допомога учасникам освітнього процесу у подоланні психічних, психосоціальних, емоційних, поведінкових проблем та інших проблем психічного здоров'я	протягом року	студенти, викладачі коледжу
4.6.	Консультації педагогічних працівників з проблеми «Причини та труднощі адаптації і шляхи взаємодії у їх подоланні»	вересень-травень (за запитом)	класні керівники на I курсі
5.	Просвіта		
5.1.	Проведення бесід та просвітницьких акцій, що орієнтують студентів на формування культури здорового способу життя	протягом року	студенти коледжу
5.2.	Проведення бесід на тему гендерної культури	лютий, березень	студенти коледжу

1	2	3	4
5.3.	Формування належного рівня медіакультури особистості	протягом року	студенти коледжу
5.4.	Виступи перед батьками на батьківських зборах на запит класних керівників	протягом року	батьки студентів
6.	Організаційно-методична робота		
6.1.	Підготовка до проведення профілактично – розвивальної роботи, заходів соціально-психологічної просвіти, виступів на педагогічних, адміністративних нарадах та батьківських зборах	протягом року	
6.2.	Складання планів та звітів	протягом року	
6.3.	Оформлення робочої документації	щоденно	
6.4.	Оновлення психологічної та методичної літератури для роботи зі студентами, батьками та педагогічними працівниками	протягом року	
6.5.	Підготовка інструментарію до проведення психологічних досліджень, опрацювання результатів, написання рекомендацій та висновків	протягом року	
6.6.	Підготовка до проведення тренінгів, корекційних занять зі студентами	протягом року	
6.7.	Самоосвіта та самопідготовка	протягом року	

Практичний психолог



Вікторія КОВАЛЕНКО